

Sygn. akt V CNP 13/20

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie ze skargi P. Z.
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu
Okręgowego w O. z dnia 22 października 2019 r.
sygn. akt II Ca (...)
w sprawie z wniosku P. Z.
przy uczestnictwie A. Z.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 lutego 2021 r.,
,

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania.

UZASADNIENIE

P. Z.- wnioskodawca w postępowaniu z udziałem A. Z. o podział majątku wspólnego - wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w O. z dnia 22 października 2019 r., którym zmieniono postanowienie Sądu Rejonowego w K. z dnia 25 stycznia 2018 r. w części dotyczącej sposobu podziału, wysokości kwoty należnej wnioskodawcy z tytułu dopłaty oraz rozliczenia nakładów i wydatków z majątków osobistych stron na majątek wspólny, oddalono apelacje stron w pozostałym zakresie.

Zakres zaskarżenia oznaczono jako rozstrzygnięcie o oddaleniu dalej idącej apelacji wnioskodawcy Skarżący podniósł, że postanowienie jest niezgodne z art. 227 i 328 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył:

Art. 519² § 1 k.p.c. stanowi, że w postępowaniu nieprocesowym można żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia co do istoty sprawy sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego postanowienia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest środkiem prawnym mającym, poprzez zakwestionowanie zgodności z prawem orzeczenia, przesądzić jedną z przesłanek deliktowej odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa. Stanowi ona nadzwyczajny, sformalizowany środek procesowy, zatem przepisy ją regulujące powinny być wykładane ściśle (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2006 r., I CNP 14/06, nie publ., z dnia 28 marca 2007 r., II CNP 124/06, nie publ., z dnia 25 marca 2009 r., V CNP 93/08, nie publ., z dnia 3 czerwca 2009 r., IV CNP 116/08, nie publ.).

Zgodnie z art. 424⁵ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. do elementów konstrukcyjnych skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia należą: oznaczenie zaskarżonego orzeczenia, przytoczenie i uzasadnienie podstaw skargi, wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne, uprawdopodobnienie powstania szkody w wyniku wydania zaskarżonego orzeczenia oraz wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w innym trybie nie było i nie jest możliwe. Na etapie postępowania w przedmiocie przyjęcia skargi do rozpoznania badana jest przesłanka jej oczywistej bezzasadności (art. 424⁹ k.p.c. a *contrario*). Oczywista bezzasadność skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia zachodzi wtedy, gdy już pierwsza, niepogłębiona ocena powołanych podstaw wskazuje wprost, że one nie wystąpiły albo wystąpiły, lecz nie mogły mieć wpływu na treść orzeczenia (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2020 r., V CNP 51/19 oraz z dnia 6 kwietnia 2018 r., III CNP 30/17 - niepubl.).

Skarżący zarzuca naruszenie art. 327¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez:

- niewyjaśnienie i nierozstrzygnięcie przez sądy obu instancji kwestii przychodów uzyskiwanych przez uczestniczkę postępowania z najmu apartamentów w K. za okres 2011-2019 (2018) i błędne przyjęcie, że nie można ich wyliczyć na podstawie znajdujących się w aktach dokumentów załączonych przez strony, o czym świadczy wyliczenie złożone przez skarżącego Sądowi pierwszej instancji, zaktualizowane przed Sądem drugiej instancji, a sporządzone w oparciu o dokumenty załączone do akt sprawy;

- niewyjaśnienie, czy amortyzacja tych lokali stanowi wartość dodaną do nakładów ponoszonych przez uczestniczkę postępowania na utrzymanie lokali wchodzących w skład majątku wspólnego, a nie jak twierdzi wnioskodawca, tylko wartości księgowej i tym samym nie powinna być wliczona po stronie nakładów poniesionych przez którąkolwiek ze stron, co ma wpływ na ostateczną wysokość spłat;

- niewyjaśnienie, czy prawidłowe jest dwukrotne policzenie odsetek od kredytu, pierwszy raz jako kwoty spłaty raty kredytu, który stanowi nakład z majątku odrębnego poniesiony przez uczestniczkę, składający się z kapitału i odsetek, drugi jako koszt prowadzonej działalności gospodarczej polegającej na wynajmie apartamentów, może stanowić wartość dodaną do nakładów poniesionych przez uczestniczkę postępowania na utrzymanie tych lokali.

Odnosząc twierdzenia skarżącego do treści uzasadnienia kwestionowanego postanowienia już *prima facie* dostrzegalne jest, że sąd kwestie te poddał rozważeniu, jedynie nie podejmując rozstrzygnięcia w sposób oczekiwany przez skarżącego ze względu na niedostateczne wykazanie twierdzeń lub bierną postawę w toku postępowania. W odniesieniu do przychodów uzyskiwanych przez uczestniczkę z tytułu najmu apartamentów w K. stwierdzono, że przed Sądem Rejonowym został przeprowadzony na tę okoliczność dowód z opinii biegłej z zakresu rachunkowości i księgowości, która ustaliła, że nie jest możliwe na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie określenie wysokości dochodów uczestniczki. Biegła podtrzymała swoje stanowisko na rozprawie w dniu 11 lipca 2018 r., a skarżący nie zgłosił zarzutów do sporządzonej przez nią opinii. Próbę polemiki z opinią biegłej podjął dopiero w toku rozprawy apelacyjnej, przedstawiając

własne wyliczenie wysokości tych dochodów. Należy podkreślić, że wyliczenie własne wnioskodawcy stanowi dokument prywatny (art. 245 - 253 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.), który nie stanowi dowodu na okoliczność wymagającą wiadomości specjalnych w rozumieniu art. 278 § 1 k.p.c., lecz jest jedynie elementem materiału procesowego wyrażającym stanowisko składającej go strony, czyli w tym przypadku skarżącego. Tymczasem dowód z opinii biegłej, powołanej zgodnie z art. 178 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. nie potwierdził stanowiska wyrażanego przez wnioskodawcę, ten zaś nie przedstawił dodatkowych dowodów na jego poparcie. W efekcie niezakwestionowania przez skarżącego tego dowodu, brak możliwości wyliczenia ewentualnych dochodów uczestniczki postępowania uzyskiwanych z najmu apartamentów w K. stał się elementem stanu faktycznego sprawy, z którym nie można polemizować na etapie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia na podstawie art. 424⁴ zd. 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Z uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego wynika, że dowody przedstawione przez uczestniczkę postępowania na okoliczność spłaty kredytów hipotecznych obciążających apartamenty w łącznej wysokości 125 000 zł nie zostały skutecznie zakwestionowane przez wnioskodawcę w celu ustalenia, że faktyczna wysokość nakładów poniesiona przez uczestniczkę postępowania była odmienna. Wobec bierności skarżącego w toku postępowania przed sądami powszechnymi rozpoznającymi sprawę, kwoty te zostały dodane do nakładów poniesionych przez uczestniczkę jako niewzruszalny na obecnym etapie element podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że wnioskodawcy nie udało się skutecznie obalić twierdzenia uczestniczki postępowania, że faktycznie ponosiła ona koszty amortyzacji apartamentów położonych w K., dokonywała w nich remontów, była obciążona dbaniem o nie i ich utrzymaniem. Skarżący nie przedstawił dowodów świadczących o tym, że kwoty te stanowiły jedynie zapis księgowy i nie miały przełożenia na rzeczywistość. Zgodnie zaś z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która wywodzi z niego skutki prawne. Oznacza to, że w razie uznania, że strona obarczona ciężarem dowodu danego faktu nie udowodniła okoliczności, z których wywodziła dla siebie skutki prawne, sąd rozstrzyga na jej niekorzyść (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2019 r., III CSK 282/17 - niepubl.).

Ze względu na fakt, że wszystkie zarzuty skargi odnoszą się do elementów stanu faktycznego ustalonego przez sądy *meriti*, a zatem takich, które nie mogłyby być ponownie badane przez Sąd Najwyższy, już *prima facie* dostrzec można, że skarga nie mogłaby wywołać zamierzonych skutków, co oznacza, że jest bezzasadna.

Skarżący nie uczynił ponadto zadość wymaganiu uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody w wyniku wydania zaskarżonego wyroku. W początkowej części skargi zaznaczył wprawdzie, że „uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody nastąpi w końcowej, wyodrębnionej części niniejszej skargi”, jednak zapowiedź ta nie została zrealizowana w dalszej części pisma. Argumenty podnoszone przez skarżącego na uzasadnienie zarzutów skargi nie mogą pośrednio zastąpić wymogu prawdopodobieństwa poniesienia przez niego szkody. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego powołanie się na wystąpienie określonej szkody, bez wyraźnego i ścisłego wskazania jej wysokości, przedstawienia przekonującej argumentacji prawnej, która mogłaby wskazywać, że została rzeczywiście stronie wyrządzona, jak również bez powołania dowodów bądź środków uwiarygodniających twierdzenia strony w tym zakresie, samo w sobie nie jest wystarczające do spełnienia obowiązku uprawdopodobnienia szkody (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2014 r., IV CNP 33/14; z dnia 9 grudnia 2013 r., II CNP 43/13; z dnia 31 października 2013 r., III CNP 28/13 - nie publ.). Skarżący odwoływał się w uzasadnieniu do określonych kwot, które - w jego ocenie - sąd odwoławczy powinien w tym stanie faktycznym uznać za miarodajne, jednak w żaden sposób nie wykazał, jaki związek wykazują one z ewentualnie poniesioną przez niego szkodą, ani czy w ogóle są to kwoty, które musiał uiścić na czyjąś rzecz.

Co więcej, zgodnie z ugruntowanym poglądem judykatury niezgodność musi mieć charakter kwalifikowany, a nadto oczywisty. Orzeczenie niezgodne z prawem to widocznie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, albo wydanie w wyniku rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawnej, uchybiające ogólnie przyjętym standardom rozstrzygnięć, któremu towarzyszy rażąco błędna wykładnia lub niewłaściwe zastosowanie prawa (por. m.in. wyroki

Sądu Najwyższego z dnia 4 stycznia 2007 r., V CNP 132/06, OSNC 2007, nr 11, poz. 174; z dnia 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35; z dnia 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007, nr 1, poz. 17). Wybór jednej z możliwych interpretacji przepisów prawa, choćby okazała się ona nieprawidłowa, nie oznacza niezgodności z prawem w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2008 r., I CNP 116/07, nie publ.). Oznacza to, że podstawą uwzględnienia skargi nie może być każde uchybienie przepisom prawa, nawet jeżeli wystąpiło w toku postępowania (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2007 r., II CNP 129/07, nie publ., z dnia 29 października 2008 r., IV CNP 45/08, nie publ.). W szczególności przedmiotem skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 424⁴ zd. 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Poza art. 227 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. skarżący czyni powołuje jako zarzut skargi jedynie art. 327¹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. (zresztą dwukrotnie dokonując jego mylnego oznaczenia, w tym podczas wskazywania przepisów, z którymi zaskarżone orzeczenie jest niezgodne), odnoszący się do sposobu uzasadniania orzeczenia. Należy podkreślić, że sąd wydaje orzeczenie po wszechstronnym zbadaniu materiału dowodowego, zaś uzasadnienie stanowi jedynie przedstawienie motywów rozstrzygnięcia i w oczywisty sposób nie ma znaczenia dla jego treści. W związku z tym, nawet w razie uchybienia przepisom prawa procesowego dotyczącego motywowania orzeczeń, naruszenie takie nie stanowi podstawy wniesienia skargi o stwierdzenie nieważności prawomocnego orzeczenia.

Z tej przyczyny Sąd Najwyższy uznał, że zarzuty przedstawione w skardze nie mogłyby doprowadzić do zmiany wydanego orzeczenia, a tym samym należy odmówić przyjęcia skargi do rozpoznania jako oczywiście bezzasadnej (art. 424⁹ w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

jw